

TARJOUSPYYNNÖN LIITE 2

Alueellisen käyttöoikeussopimuksen sopimusehdot

Näitä sopimusehtoja noudatetaan Nurmijärven alueellisessa linja-autoliikenteen käyttöoikeussopimuksessa. Kyseisessä käyttöoikeussopimuksessa tilaajia ovat Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Nurmijärven kunta ja Hyvinkään kaupunki.

1. Käyttöoikeus

Käyttöoikeudella tarkoitetaan oikeutta ja velvollisuutta julkisen liikenteen hoitamiseen erikseen määritellyllä osalla julkisen liikenteen verkkoa. Liikenteenharjoittaja saa tästä korvauksena matkustuksesta kertyvät lipputulot ja muut mahdolliset myyntitulot (esim. rahti- ja mainostulo) sekä lisäksi käyttöoikeussopimuksen mukaisen liikennöintikorvauksen kuukausittain.

Liikenteenharjoittaja vastaa liikenteen järjestämisestä sekä markkinoinnista. Liikenteenharjoittaja tai tämän valtuuttama taho vastaa lippu- ja maksujärjestelmäpalvelusta.

2. Julkisen palvelun velvoite ja yksinoikeus

Tämän sopimuksen mukaiselle liikenteelle myönnetään palvelusopimusasetuksen mukainen yksinoikeus vastineena julkisen palvelun velvoitteiden hoitamisesta. Yksinoikeus säilyy koko sopimuksen voimassaoloajan myös lain liikenteen palveluista tullessa voimaan. Käyttöoikeussopimuksen liikenteen toiminta-alueella voi kuitenkin liikennöidä alueen läpi kulkevaa markkinaehtoista joukkoliikennettä siten kuin käyttöoikeussopimuksessa on kuvattu. Julkisen palvelun velvoitteena liikenteenharjoittaja sitoutuu liikennöimään käyttöoikeutensa mukaista liikennettä siten kuin käyttöoikeussopimuksessa ja sen liiteasiakirjoissa on todettu.

3. Matkalipputulot ja muut tulot

Käyttöoikeussopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävä lippu- ja maksujärjestelmä, matkalippujen hinnat ja myyntiehdot kuvataan tarkemmin kohdassa 6 ja liitteessä "Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset".

Liikenteenharjoittaja saa lipputulot, joita ovat käteistulot kertalipuista, käyttöoikeussopimusliikenteen matkustusta vastaava osuus kausi- ja sarjalippujen myynnistä sekä tulot mahdollisista liikenteenharjoittajan omista lipputuotteista.

Jos käytössä on lipputuotteita, joissa on mukana kunnan subventiota, katsotaan subventio-osuus nykyisen järjestelyn mukaisesti käyttöoikeuskorvauksen etumaksuksi. Etumaksu vähennetään jälkikäteen laskutettavasta käyttöoikeuskorvauksesta.

Liikenteenharjoittaja saa kuljettaa rahtia ja pitää rahdin kuljettamisesta saatavat tulot. Liikenteenharjoittaja saa pitää myös kaikki itse hankkimansa mainos- ja muut mahdolliset myyntitulot.

4. Liikenteen hoidosta maksettava käyttöoikeuskorvaus ja sen tarkistaminen

Tilaaajat maksavat liikennöintivelvoitteen hoitamisesta liikenteenharjoittajalle käyttöoikeuskorvausta käyttöoikeussopimuksen mukaisesti. Korvaukseen lisätään kulloinkin voimassaoleva henkilöliikenteelle säädetty arvonlisävero.

Käyttöoikeuskorvaus maksetaan jälkikäteen kuukausittain liikennöintikuukautta seuraavan kuukauden 24. päivänä edellyttäen, että liikenteenharjoittaja on toimittanut kohdassa 12 mainitut matkustajalaskenta- ja tulotiedot ja lipputuoteraportin sekä kohdassa 10 mainitun mahdollisen yhteenvedon edellisen kuukauden ajamattomista lähdöistä päätilaajalle kuun 10. päivään mennessä.

Viivästyskorko on korkolain mukainen. Mikäli korvauksen maksu viivästyy tilaajia koskevan lakon, työsulun tai niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta, ei viivästyskorkoa makseta eikä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja korvata.

Korvaushintoja tarkistetaan siten, että korvaus sidotaan kesäkuun 2017 indeksiin soveltaen Tilastokeskuksen linja-autoliikenteen vakiovuoroliikenteen kustannusindeksiin muutosta. Tämän jälkeen arvonlisäverotonta korvausta tarkistetaan kerran kuukaudessa edellä mainitun indeksin muutoksen perusteella täysimääräisesti. **Myös muutoshinnat sidotaan vastaavalla tavalla samaan indeksiin.**

Käyttöoikeuskorvausta voidaan tarkistaa myös tilanteissa, joissa tilaajien toiveesta matkalippuihin tehdyillä muutoksilla voidaan matkustajatilastojen perusteella osoittaa olleen vaikutusta matkustajamääriin ja siten liikenteenharjoittajan saamiin lipputuloihin. Tällöin sopijapuolet, sopivat neuvotteluteitse tarvittavasta tarkistuksesta liikenteenharjoittajalle maksettavaan käyttöoikeuskorvaukseen ja sen jakautumiseen tilaajaosapuolien kesken.

5. Liikenteen suunnittelu ja liikenteen muutokset

Liikenteenharjoittaja suunnittelee käyttöoikeussopimuksen mukaisen liikenteen reitit ja aikataulut ottaen huomioon tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset ja liitteessä ” Kilpailukohteen määrittely” kuvatus joukkoliikenteen palvelutaso. Liikenteessä saa kuljettaa myös rahtia, mutta suunnittelussa tulee priorisoida henkilökuljetukset, eikä mahdollinen rahdin kuljettaminen saa laskea matkustajille tuotettavan palvelun laatutasoa. Liikenteenharjoittaja voi hyödyntää alueen kautta ajettavan markkinaehtoisien liikenteen osaksi palvelutasoa, mikäli käyttöoikeussopimuksen liikenteessä ja markkinaehtoisessa liikenteessä käytettävät lipputuotteet ovat yhteensopivia. Markkinaehtoisien liikenteen mahdollisen vähentymisen edellyttämä käyttöoikeussopimusliikenteen lisääminen ei kuitenkaan oikeuta lisäkorvaukseen. Liikenteenharjoittaja saa tuottaa vaadittua palvelutasoa runsaampaa liikennettä omalla kustannuksellaan.

Liikenteenharjoittajan tulee toimittaa suunnittelemansa liikenteen reitti-, aikataulu- ja pysäkkietiedot Liikenneviraston koontitietokantaan tai vastaavaan tilaajan osoittamaan järjestelmään ennen liikenteen käynnistymistä sekä kaikissa sopimuskauden aikaisissa muutoksissa. Vuoden 2018 alusta lukien liikenteenharjoittajalle kuuluvat muut lakisäätöiset velvoitteet, kuten olennaisten tietojen avaamisen ja myyntirajapinnan avaamisen velvoitteet tullaan määräämään laissa liikenteen palveluista ja sen nojalla annettavissa asetuksissa ja määräyksissä. Liikenteenharjoittajan suoriutuminen näistä lakisäätöisistä velvoitteista tarkistetaan sopimuskauden aikaisissa seurantalavereissa.

Sopimuskauden aikana liikenteenharjoittaja voi muuttaa käyttöoikeussopimuksen mukaisen joukkoliikenteensä linjojen reittejä, aikatauluja ja vuorotarjontaa sekä kohdentaa liikennettä paremmin palveluiden kysyntää vastaavaksi ottaen huomioon palvelutasoa koskevat määritykset ja sen, mitä käyttöoikeussopimuksessa on sovittu. Liikenteenharjoittaja tekee esityksen suunnittelemistaan muutoksista päätilaajalle viimeistään kolme (3) kuukautta ennen niiden toteuttamista, minkä jälkeen sopijapuolet neuvottelevat liikennepalveluiden muutostarpeista ennen niiden toteuttamista. Myös tilaajat voivat toimia aloitteentekijöinä liikenteen muutoksille, mutta liikenteenharjoittaja vastaa tällöinkin liikenteen suunnittelusta.

Muutokset tulee pyrkiä ajoittamaan vuoden vaihteeseen tai kesä- ja talviaikataulukausien taitteisiin. Muutoksia tehtäessä on otettava huomioon työaikalain, työehtosopimusten ja työsopimusten työaikaa koskevat määräykset.

Jos liikenteen kysyntään liittyvät olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet siitä, kun tarjous jätettiin ja sopimus tehtiin, tilaajat voivat muuttaa palvelutasoa. Jos liikenteen tarjontaan tehdään muutoksia - lisäyksiä tai vähennyksiä - muutetaan käyttöoikeuskorvausta seuraavien peruseriaatteiden mukaisesti:

- Pieni, autokiertoon sovitettavissa oleva tarjonnan lisääminen vaaditun palvelutason sisällä ei vaikuta korvaukseen.
- Tarjonnan vähentäminen, niin että kokonaispalvelu täyttää kuitenkin edelleen vaaditun palvelutason, ei vaikuta korvaukseen.
- Lisäkalustoa ja/tai -kuljettajia vaativa palvelusovaatimusten muutoksesta aiheutuva tarjontavelvoitteen lisääminen: Korotetaan käyttöoikeuskorvausta tarjouksessa annettujen yksikköhintojen mukaisesti.
- Palvelusovaatimusten alentamisen johdosta tehtävä tarjonnan vähentäminen: Alennetaan käyttöoikeuskorvausta tarjouksessa annettujen yksikköhintojen mukaisesti.
- Tilaajien toiveesta lisättävä liikenne vaaditun palvelutason sisällä: Korotetaan käyttöoikeuskorvausta tarjouksessa annettujen yksikköhintojen mukaisesti. Käyttöoikeuskorvauksen korotus kohdistetaan palvelutason korotuksesta hyötyvälle kunnalle.

Liikenteen muutosten osalta liikenteenharjoittaja laatii suunnitelman muutoksen toteuttamisesta ja siitä aiheutuvista kustannusvaikutuksista käyttäen tarjouksessa antamia ajokilometriä, liikennöintiajan ja autopäivän yksikköhintoja. Muutostiedoista on ylläpidettävä koontietokannan sisällön mukaisia muutoshistoriatietoja.

Lisäksi tilaajilla on myös oikeus vähentää ostettavan liikenteen laajuutta enintään 300.000 € vuodessa, mutta enintään 10 % alkuperäisestä sopimushinnasta koko sopimuskauden aikana, jos tilaajien rahoitusmahdollisuuksissa tapahtuu muutoksia.

6. Matkalippujen hintarakenne, asiakashintojen tarkistaminen ja muutokset sekä liikenteenharjoittajalle maksettava lipputulokorvaus

Käyttöoikeussopimuksen mukaisessa liikenteessä noudatetaan liitteen "Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset" mukaisia matkalippujen asiakashintoja. Liikenteenharjoittaja pitää myymänsä kertalipputulot. Lisäksi liikenteenharjoittaja saa siirtymäajan sopimusten ja niiden lisäasiakirjojen mukaisilla tuetuilla kausi- ja sarjalipuilla (kuntakohtaiset matkaliput) tehdyistä nousuista lipputulokorvauksena asiakastulojen osuuden. Asiakastulojen osuus muodostuu siten, että liikenteenharjoittajalle maksetaan ensin siirtymäajan sopimuksissa määritelty nousukorvaus (liite "Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset") ja liikenteenharjoittaja palauttaa ennakkoon maksetuista korvauksista lippusubvention osuuden tilaajille jälkikäteen. Tilaajien tulee pystyä tarkistamaan käyttöoikeussopimuksen mukaisen lippusubvention suuruus ja määräytyminen kohdassa 12 määritellystä lipputuoteraportista. Liikenteenharjoittajan tai tämän valtuuttaman tahon tulee toimittaa lipputuoteraportti tilaajille liikennöintiä seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Lippusubvention palautus tapahtuu käytännössä vähentämällä lippusubvention osuus kohdan 4

mukaan liikenteenharjoittajalle maksettavasta käyttöoikeuskorvauksesta. Mikäli lippusubvention osuus on suurempi kuin käyttöoikeuskorvaus, maksaa liikenteenharjoittaja muodostuneen erotuksen tilaajalle liikennöintiä seuraavan kuukauden 24. päivään mennessä.

Kertalipuilla ei edellytetä vaihto-oikeutta. Liikenteenharjoittaja saa halutessaan sopia vaihto-oikeudesta muun liikenteen kanssa, jos vastaa vaihtomatkoihin aiheutuvista kustannuksista itse.

Liikenteenharjoittaja tai tämän valtuuttama taho laskuttaa koululaisten koulumatkalipuilla tehdyistä nousuista suoraan kuntaa liitteen 4 mukaisesti. Toisen asteen koulumatkatukeen oikeutettujen opiskelijoiden lipuilla tehdyistä nousuista liikenteenharjoittaja tai tämän valtuuttama taho voi noudattaa mahdollista voimassaolevaa sopimustaan KELAn kanssa.

Kertalippujen asiakashinnat ja niiden mukaan määräytyvät liikenteenharjoittajan lipputulokorvaukset tarkistetaan kerran vuodessa Tilastokeskuksen laatiman linja-autoliikenteen kustannusindeksin vakiovuoroliikenteen vuosi-indeksin mukaan. Asiakashintojen indeksitarkistus tapahtuu kolmen desimaalin tarkkuudella ja näin saatavat asiakashinnat pyöristetään lähimpään 10 senttiin. Mikäli sovellettava vuosi-indeksi julkaistaan tammikuun 18. päivään mennessä, vahvistaa päätilaaja vuosittain helmikuun 1. päivään mennessä kertalippujen asiakashinnat ja niiden mukaiset liikenteenharjoittajalle kuuluvat lipputulokorvaukset kalenterivuodeksi kerrallaan. Vahvistetut asiakashinnat tulevat tällöin voimaan maaliskuun 1. päivänä ja huomioidaan maaliskuun maksuerässä, joka maksetaan huhtikuussa. Jos vuosi-indeksi julkaistaan myöhemmin kuin 18. tammikuuta, siirretään mainittuja määräaikoja yhtä monta arkipäivää kuin julkaisuaikakohdan ja tammikuun 18. päivän väliin on jäänyt arkipäiviä. Kaikkia käyttöoikeussopimusliikenteen käytössä olevia lipputuotteita, niin tilaajien edellyttämiä kuin liikenteenharjoittajan lipputuotteita, koskee liitteessä 4 esitetyt raportointivaatimukset.

Jos tilaajat päättävät muuttaa matkalippujen ominaisuuksia (esim. hintaa yli 5 % tai kelpoisuuden ikärajoja tms.) niin, että sillä voidaan matkustajatilastoja perusteella osoittaa olevan vaikutusta matkustajamääriin, sovitaan muutoksen vaikutuksesta käyttöoikeuskorvaukseen neuvotteluteitse.

7. Lippu- ja maksujärjestelmä

Lippu- ja maksujärjestelmän avulla myydään matkustajille lipputuotteita, todennetaan matkustusoikeus ajoneuvoissa, siirretään matkustustietoja taustajärjestelmään sekä varmistetaan lipputulojen kohdentuminen oikein ja oikeille tahoille. Lisäksi järjestelmä tarjoaa tilaajille riittävästi helppokäyttöistä ja ajantasaista tietoa sähköisessä muodossa suunnittelun, päätöksenteon, kilpailuttamisen ja seurannan tueksi.

Tämän käyttöoikeussopimuksen mukaisen liikenteen lippu- ja maksujärjestelmä toteutetaan käyttämällä liikenteenharjoittajan tai tämän valtuuttaman tahon toimittamaa lippu- ja maksujärjestelmää.

Lippu- ja maksujärjestelmän toiminnallisuuksille ja lippujen myyntipisteille asetetut vaatimukset sekä osapuolien vastuut ja oikeudet ym. on kuvattu liitteessä "Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset"

8. Liikennöinnissä käytettävä linja-autokalusto ja liikenteen laatu

Käyttöoikeussopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävien linja-autojen on oltava hyväkuntoisia, siistejä sekä ominaisuuksiltaan vähintään tarjouspyynnön liitteessä "Kalustovaatimukset" määritellyn mukaisia.

Vaatimuksista poikkeavia linja-autoja saadaan käyttää ainoastaan poikkeuksellisesti ja silloin, kun määritellyn mukaisia linja-autoja ei välttämättömien korjaustöiden tai varaosien saantivaikeuksien taikka jostain muusta liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä ole käytettävissä.

Liikenteenharjoittajan tulee kuitenkin ilmoittaa päätilaajalle viivytyksettä, jos tällaisia autoja käytetään pidempään kuin kahtena perättäisenä päivänä. Vara-autojen käyttö saa kestää yhtäjaksoisesti enintään viisi kalenteripäivää. Autot on huollettava niin, että niiden kaikki laitteet toimivat moitteettomasti.

9. Liikenteen laatu

Joukkoliikenneluvalla liikennöivän liikenteenharjoittajan on valvottava joukkoliikennelain mukaisen laatulupauksensa toteutumista sekä noudatettava toiminnassaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (181/2011) matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä.

Liikennöinnissä tulee ottaa huomioon työsuojeluun ja noudatettaviin työehtoihin liittyvät velvoitteet. Liikenteenharjoittaja on työnantajana velvollinen huolehtimaan myös rikostaustan selvittämismenettelystä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002) sekä pyydettäessä toimittamaan päätilaajalle asiasta selvitys.

Asiakaspalvelun tulee olla ystävällistä ja asiallista. Kuljettajan tulee osata palvella matkustajia suomen kielellä. Matkustajia tulee tarvittaessa neuvoa matkustamiseen liittyvissä asioissa kuten vaihtoyhteyksissä.

Liikenteenharjoittajan on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin häiriötilanteen (rikkoutunut auto, 15 minuutin ylittävä myöhästyminen, yllättävä lisäkaluston tarve) korjaamiseksi ja tiedotettava matkustajia häiriöstä ja aiheutuneen viivästyksen kestosta. Häiriötilanteessa matkustajia on tarvittaessa opastettava jatkoyhteyden valinnassa.

Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteet eivät saa estää varsinaisen joukkoliikennepalvelun tuottamista. Matkustajat on otettava kyytiin veloituksetta lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteissa. Liikennöitäessä on noudatettava aikatauluja täsmällisesti. Aikatauluissa ilmoitetaan arvioitua pysäkkiajat. Tilaajat voivat seurata täsmällisyyttä pistokokein.

Rahtia ei saa kuljettaa matkustajille varatuissa tiloissa.

10. Korvauksen vähentäminen ja sanktio laiminlyöntitilanteissa

Liikenteenharjoittaja valvoo vuorojensa liikennöintiä ja toimittaa päätilaajalle yhteenvedon ajamattomista, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjojen mukaisilla linja-autoilla ajetuista lähdöistä liikennöintiä seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Kirjallinen yhteenvedo toimitetaan ainoastaan siinä tapauksessa, että liikennöinti on tapahtunut sopimuksesta poikkeavalla tavalla.

Lähtö katsotaan toteutumattomaksi, jos sitä ei ajeta lainkaan sekä jos se lähtee aikataulun mukaisesta lähdöstä etuajassa, yli viisitoista (15) minuuttia myöhässä tai myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö. Tilaajilla ei kuitenkaan ole oikeutta korvauksen vähentämiseen, jos vuoron ajaminen keskeytyy tai lähtö myöhästyy liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä kuten esimerkiksi jatkoyhteyksiä turvattaessa, taikka jos vuoron keskeytyksestä tai lähdön myöhästymisestä huolimatta voidaan katsoa olennaisilta osin täyttäneen alkuperäisen tarkoituksensa matkustajille annettavana palveluna.

Jos tarjouksen ja palvelutasoa koskevien määrittelyiden ja voimassa olevien aikataulujen mukainen liikenne ei ole toteutunut, eikä tämä ole johtunut tilaajien vastuulla olevista syistä, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen määrän perusteella. Laskentaperusteena ovat

tällöin ajamattoman liikenteen linjakilometrit, linjatunnit sekä autopäivät ja liikenteen muutoksille tarjouksessa ilmoitetut suoritehinnat.

Jos laiminlyönti on toistuvaa eikä syynä ole ylivoimainen este, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen osalta käyttäen muutoskilometriä hintaa kaksinkertaisena. Tämän lisäksi liikenteenharjoittaja, ei tilaaja, vastaa ajamattomasta liikenteestä mahdollisesti johtuvista vahingonkorvauksista ja korvaavien palveluiden järjestämisestä.

Jos liikenteessä käytettävät linja-autot eivät iältään tai muilta ominaisuuksiltaan ole sopimuksen mukaisia, vähennetään kuukausittain maksettavaa korvausta sopimuksen vastaisilla linja-autoilla ajettujen lähtöjen autopäivien määrällä kerrottuna sopimuksen mukaisella autopäivän hinnalla. Mikäli sopimuksesta poikkeavan kaluston käyttö on usein toistuvaa tai se voidaan katsoa jatkuvaksi, tilaajilla on oikeus purkaa sopimus kohdan 18 alakohdan 2 mukaisesti.

Jos lippu- ja maksujärjestelmä ei toimi tai se toimii virheellisesti, on liikenteenharjoittajan ilmoitettava asiasta heti päätilaajalle, jos virheellä on vaikutusta liikenteen järjestämiseen. Liikenteenharjoittajan on korjattava virhe viipymättä. Liikenteenharjoittajan tulee myös selvittää päätilaajalle virhetilanteen aiheuttamat virheet raportoinnissa sekä korjattava ne jälkikäteen, jos se on mahdollista. Tilanteen pitkittyessä yli 24 tuntia, on tilaajilla oikeus pienentää myös käyttöoikeuskorvausta siinä suhteessa kuin matkustaja- ja liikennepalvelun katsotaan huonontuneen.

Liikenteenharjoittaja korvaa asiakkaalle aiheutuvat välittömät vahingot, jos vahinko on aiheutunut lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteesta. Mikäli liikenteenharjoittaja ja asiakas eivät pääse asiasta yksimielisyyteen, voi myös päätilaaja korvata asiakkaalle aiheutuneet välittömät vahingot ja vähentää ne liikenteenharjoittajan korvauksesta. Tällöin päätilaajan on kuultava liikenteenharjoittajaa ennen korvauksen vähentämistä.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen korvaamaan tilaajille myös välittömän vahingon, joka aiheutuu siitä, että liikenteenharjoittaja on muutoin laiminlyönyt liikenteen järjestämiseksi asetetut velvoitteensa tai muutoin rikkonut sopimusta.

Tilaajilla on oikeus käyttää eräänäntynyttä korvausta sellaisten saataviensa kuittamiseen liikenteenharjoittajalta, jotka ovat syntyneet alueellisen käyttöoikeussopimuksen järjestämiseen liittyvästä sopimussuhteesta. Päätilaajan on viivytyksettä toimitettava liikenteenharjoittajalle erillinen selvitys täysimääräisestä korvauksesta tehdyistä vähennyksistä, pidätyksistä ja kuittauksista.

Mikäli korvauksen vähentämisen perusteet ovat olemassa, mutta liikenteenharjoittajalle ei tarjouksen ja sopimuksen mukaan makseta korvausta, on tilaajilla oikeus purkaa sopimus kohdan 18 alakohdan 2 mukaisesti.

11. Markkinointi ja tiedottaminen

Liikenteenharjoittaja voi järjestää markkinoinnin ja tiedottamisen parhaaksi katsomallaan tavalla maksimoidakseen asiakastulonsa. Vähimmäisvaatimuksia ovat:

Liikenteenharjoittajan tuottamaan tiedottamiseen tulee sisältyä ainakin tiedot aikataulukausien vaihtumisista, aikataulu- ym. muutoksista sekä erilaisista kampanjoista. Lain liikenteen palveluista tultua voimaan kaikki säädöksissä määritelty liikkumispalvelua koskevat olennaiset – muutkin kuin reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot – tiedot käyttöoikeussopimuksen mukaisesta liikenteestä on toimitettava avoimeen rajapintaan. Reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot toimitetaan Liikenneviraston koontikantaan tai tilaajan osoittamaan muuhun vastaavaan järjestelmään.

Liikenteenharjoittaja tai hänen palvelusopimuksella valtuuttamansa taho vastaa lippu- ja maksujärjestelmää koskevasta tiedottamisesta. Liikenteenharjoittajan velvollisuutena on toimittaa tiedot käyttöoikeussopimuksen mukaisesta liikenteestä kohtien 5 ja 12 mukaisesti päätilaajan osoittamaan järjestelmään/järjestelmiin.

Mikäli tilaajat kehittävät palvelumuotoilua siten, että sillä on kustannusvaikutuksia myös liikenteenharjoittajalle, neuvotellaan näiden kustannusten jakamisesta siten, että kummankin osapuolen kulut ja hyödyt tulevat huomioiduksi. Palvelumuotoilulla tarkoitetaan tässä yhteydessä esimerkiksi yhtenäisen ilmeen mukaista ajoneuvoteippausta tai -väritystä, opastusta ja informaatiota. Liikenteenharjoittaja varaa linja-autojen sisäpinnoista riittävästi tilaa tilaajien yleismarkkinoinnille ja ulkopinnoista tilaa kyseessä olevan liikenteen tunnuksille. Liikenteenharjoittaja huolehtii tämän materiaalin kiinnittämisestä ja poistamisesta. Yleismarkkinointiin kuuluvan informaation esittämisestä linja-autojen sähköisissä näyttötauluissa sovitaan tarvittaessa erikseen.

Liikenteenharjoittajan tulee toimittaa sopimuksen mukaisen liikenteen liikennöintialueella olevien linja-autoasemien aikataulukoosteisiin ja tärkeimmille (vaihto)pysäkeille sopimuksen mukaiset liikenteen aikataulut sekä huolehtia siitä, että pysäkeillä olevat aikataulut ovat ajantasaisia ja ehjiä. Linja-autoasemilla aikataulutiedot tulee toimittaa myös sähköisiin näyttöihin. Liikenteenharjoittaja vastaa linja-autoasemien ja terminaalien ylläpitäjien perimistä asemapalvelumaksuista ja terminaalin käyttömaksuista tämän sopimuksen mukaisen liikenteen ja siitä tiedottamisen osalta täysimääräisesti. Viirinlaakson linja-autoaseman sähköisten näyttötaulujen ylläpidosta vastaa kuitenkin Nurmijärven kunta, joten tietojen toimittamisesta niihin ei peritä erillistä korvausta liikenteenharjoittajalta.

12. Matkustajatiedot, raportointi ja tutkimukset

Liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan sähköisessä muodossa kaikesta käyttöoikeussopimuksen mukaisesta liikenteestä päätilaajalle seuraavat tiedot:

- pysäkkikohtaiset nousutiedot lipputuotteittain kunkin vuoron osalta (tietojen oltava sidottuja viranomaisen antamaan pysäkki-ID:hen)
- vuorokohtaisesti keskikuorma- ja maksimikuormatiedot
- vuorokohtaiset lipputulot lipputuotteittain
- vuorokohtaiset rahtitulot

Selvitykset tulee tallentaa tilaajan osoittamaan Internet-palveluun ja pysäkkikohtaiset matkustajalaskentalomakkeet toimittaa päätilaajalle laskentakuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä tai päätilaajan erikseen ilmoittamana myöhempanä ajankohtana. Matkustajalaskentojen tallentaminen sähköiseen matkustajalaskentatietojen palveluun sekä pysäkkikohtaisten matkustajalaskentojen ja tulotietojen toimittaminen määräajassa on edellytys korvauksen kuukausierän maksamiselle.

Internet-palvelussa ilmoitetaan kultakin laskentajaksoilta seuraavat tiedot vuorokohtaisesti:

- lipputulo: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista lipputulotiedoista (sis. alv)
- rahtitulo: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista rahtitulotiedoista (sis. alv)
- keskikuorma: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista keskikuormatiedoista
- maksimikuorma: laskentakaudella suurin yhtä aikaa autossa ollut matkustajamäärä
- nousijat: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista kokonaisnousijamääristä

Lisäksi liikenteenharjoittajan tulee toimittaa pysäkkikohtaiset matkustajalaskennat (ns. vuoron matkustajaprofiilit) kirjallisina päätilaajalle kuukausittain. Kutakin kuukautta koskevat tiedot on toimitettava päätilaajalle seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä.

Lisäksi liikenteenharjoittajan tai tämän valtuuttaman tahon tulee pyydettyä toimittaa päätilaajalle lipputuoteraportti, joka sisältää käyttöoikeussopimuksen mukaisesta liikenteestä seuraavat tiedot:

- kuntakohtaisten lipputuotteiden käyttötiedot (leimaukset/nousut) kuntalaisuuden mukaan
- kuntakohtaisten lipputuotteiden subventioerittely (lippusubvention osuus eriteltyinä liikenteenharjoittajalle maksetusta nousukohtaisesta korvauksesta)

Lipputuoteraportissa ja puolivuositiedoissa yhteenvetotiedoissa tulee olla ainoastaan käyttöoikeussopimuksen mukaiset tiedot, ei tietoja esimerkiksi muusta liikenteestä, jossa tilaajien määrittelemät lipputuotteet kelpaavat. Tilaajien tulee pystyä tarkastamaan tämä raportin koodien tai tunnusten avulla.

Päätilaajalla on rajoittamaton ja pysyvä matkustustietojen hyödyntämis-, käyttö- ja luovutus oikeus. Edellä mainitun lisäksi tietojen toimittamisessa päätilaajalle noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Tilaajilla on oikeus tehdä kustannuksellaan linja-autoissa liikenteen sopimuksen mukaisuuden tarkistamiseen liittyviä tutkimuksia ja tarkastuksia. Liikenteenharjoittajan henkilökunta avustaa tarvittaessa tutkimusten ja tarkastusten teossa. Tästä ei makseta erillistä korvausta. Tutkimuksia ja tarkastuksia tekevät päätilaajaa edustavat henkilöt matkustavat veloitusetta liikenteenharjoittajan antamalla todistuksella.

13. Valvonta ja asiakaspalautteet

Tilaajilla on oikeus valvoa palvelutason toteutumista sekä kalustoa, lippu- ja maksujärjestelmää ja laatua koskevien määräysten noudattamista.

Päätilaajalla on oikeus tarkastaa käyttöoikeussopimusliikenteestä saatavia tuloja koskevia ja autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja ja saada nähdäkseen niistä tietokannoissa olevia tietoja sekä ottaa niistä jäljennöksiä ja otteita. Päätilaajalla on myös oikeus tutustua liikenteenharjoittajan autoihin, tiloihin, ajoneuvojen rahastuslaitteisiin sekä varikkojärjestelmiin. Liitteessä "Lippu- ja maksujärjestelmävaatimukset" on kuvattu tarkemmin tilaajan lippu- ja maksujärjestelmää koskevaa auditointioikeutta.

Asiakaspalautteiden vastaanottamisesta ja niihin vastaamisesta vastaa ensisijassa liikenteenharjoittaja. Tilaajilla on kuitenkin oikeus tehdä kohdan 12 mukaisesti asiakastyytyväisyyttä koskevia tutkimuksia. Mikäli päätilaaja kehittää sopimuskauden aikana asiakaspalautejärjestelmän, edellytetään asiakaspalautteiden kirjaamista siihen, kuitenkin siten, että palautteisiin vastaaminen on liikenteenharjoittajan vastuulla. Liikenteenharjoittajan tulee vastata asiakaspalautteisiin kahden (2) arkipäivän sisällä sekä lähettää päätilaajalle tiedoksi sekä saamansa palautteet että vastauksensa niihin.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan päätilaajalle tilaajavastuulain (1233/2006) 5 §:n mukaiset selvitykset 12 kuukauden välein, ellei ole kirjautunut tilaajavastuu.fi -palveluun. Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Lisäksi liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan tiedot, joita lainsäädännön perusteella pyydetään.

14. Vakuudet

Liikenteenharjoittajan tulee asettaa sopimusvelvoitteidensa kaikenpuolisen täyttämisen vakuudeksi päätilaajan hyväksymä erillinen vakuus, jonka määrä on ilmoitettu käyttöoikeussopimuksessa.

Vakuuden tai muun saatavat turvaavan järjestelyn tarkoituksena on korvata tilaajille mahdollisesti aiheutuva vahinko, jos liikennettä ei aloiteta ja hoideta sopimuksen ja tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti tai sopimus purkautuu ennen sopimuskauden päättymistä. Vakuudeksi hyväksytään päätilaajan nimiin pankkiin tai rahoituslaitokseen tehty talletus, pankin tai rahoitus- tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus, panttaussitoumus tai muu päätilaajan hyväksymä vakuus tai järjestely.

Vakuus on annettava viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen liikennöinnin aloittamista ja se palautetaan liikenteenharjoittajalle kolmen (3) kuukauden kuluessa sopimuksen päättymisajankohdasta.

15. Tarjousyhteenliittymä

Liikenteenharjoittajat voivat voimassa olevan kilpailulainsäädännön puitteissa muodostaa tarjousyhteenliittymiä, jotka jättävät yhteisiä tarjouksia kilpailtavana olevasta liikenteestä.

Tarjousyhteenliittymä voidaan muodostaa esimerkiksi silloin, kun yksittäisen liikenteenharjoittajan resurssit, kuten linja-autojen määrä, eivät riitä käyttöoikeuden kohteena olevan liikenteen hoitamiseen (Kilpailulaki 948/2011).

Tarjousyhteenliittymään kuuluvat liikenteenharjoittajat vastaavat yhteisvastuullisesti käyttöoikeussopimuksen mukaisista velvoitteista. Tarjousyhteenliittymää kohdellaan itsenäisenä oikeushenkilönä. Tarjousyhteenliittymä nimeää liikenteestä vastaavan henkilön.

16. Alihankinta

Jos liikennöinnissä käytetään alihankkijaa, kuuluu vastuu liikenteen hoidosta käyttöoikeussopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle. Alihankkijat ja muutokset alihankkijoissa tulee toimivaltaisen viranomaisen hyväksyä ennen muutosta tai alihankinnan aloitusta. Alihankkijan kelpoisuus (poislukien liikevaihtovaatimus) ratkaistaan samoilla perusteilla kuin varsinaisen liikenteenharjoittajan kelpoisuus.

Alihankinnan osuus käyttöoikeussopimuksen mukaisen liikenteen hoitamisesta on oltava alle puolet vuotuisista palveluista linjakilometreillä mitattuna.

Kaikki käyttöoikeussopimuksen velvoitteet, mukaan lukien näiden sopimusehtojen mukaiset määräykset koskevat soveltuvin osin myös alihankkijan liikennöintiä, vaikka alihankkijan ja päätilaajan välillä ei olekaan sopimussuhdetta. Tilanteessa, jossa alihankkija menettää kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, liikenteenharjoittaja on velvollinen välittömästi vaihtamaan alihankkijan tai huolehtimaan liikenteestä itse.

17. Liikenteenharjoittajan ja tilaajien vastuut sekä vastuun rajoittaminen

Liikenteenharjoittaja vastaa tilaajille käyttöoikeussopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta. Liikenteenharjoittaja vastaa työnantajana liikennettä palvelevan henkilökuntansa töistä ja toimenpiteistä niin tilaajille kuin myös ulkopuolisille. Liikenteenharjoittaja vastaa myös ulkopuolisille aiheuttamistaan vahingoista.

Tarjousyhteenliittymän osakkaat ovat yhteisvastuussa tilaajille käyttöoikeussopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksien täyttämistä. Yhteenliittymän osakkaat vastaavat yhteisesti myös tilaajille aiheutuneista vahingoista.

Liikenteenharjoittaja ei kuitenkaan vastaa niistä vahingoista, jotka aiheutuvat tilaajille siitä, ettei liikennettä voida hoitaa sodan, liikekannallepanon, poikkeuksellisten luonnonvoimien tai vaikutuksiltaan niihin verrattavan liikenteenharjoittajasta riippumattoman ylivoimaisen esteen johdosta taikka, jos liikennöinti estyy liikenteenharjoittajaa koskevan lakon, työsulun tai muun niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta.

Tilaajat vastaavat sopimuksenmukaisten velvollisuuksiensa täyttämisestä. Tilaajat ovat velvollisia korvaamaan liikenteenharjoittajalle vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että ovat rikkoneet sopimusta. Tilaajat ovat velvollisia maksamaan liikenteenharjoittajalle kultakin käyttöoikeussopimuksen ja siihen liittyvien asiakirjojen mukaisesti liikennöidyltä kuukaudelta sopimuksen mukaisen korvauksen.

18. Sopimuksen purkaminen ja irtisanominen

1. Sopimus voidaan purkaa välittömästi, jos liikenteenharjoittaja ei määräaikaan mennessä aseta sopimuksen mukaista vakuutta.

2. Jos liikenteenharjoittaja oleellisesti rikkoo keskeisiä sopimuksen ehtoja, kuten laiminlyö toistuvasti liikennöintivelvoitteen, käyttää sopimuksen vastaista tai riittämätöntä ajokalustoa tai laiminlyö lippu- ja maksujärjestelmää koskevat velvollisuutensa, on tilaajilla oikeus purkaa sopimus, ellei liikenteenharjoittaja ole oikaissut menettelyään sopimuksen mukaiseksi asetetun kohtuullisen, vähintään kahden (2) viikon määräajan kuluessa saatuaan päätilaajalta tätä tarkoittavan kirjallisen huomautuksen, joka sisältää esitetyn rikkomuksen yksilöinnin.

Jos edellisessä kappaleessa tarkoitettu sopimusehtojen rikkominen on toistuvaa eikä johdu ylivoimaisesta ja sopijapuolesta riippumattomasta syystä, on toisella sopijapuolella oikeus purkaa sopimus välittömästi.

3. Tilaajilla on oikeus purkaa sopimus, jos liikenteenharjoittaja joutuu konkurssitilaan tai muutoin sellaiseen taloudelliseen tilaan, ettei se pysty asianmukaisesti täyttämään sopimuksen velvoitteita, ellei liikenteenharjoittaja tai sen oikeudenomistaja päätilaajan esittämän vaatimuksen jälkeen kohtuullisessa ajassa saata toimintaansa sopimuksen mukaiseksi ja aseta sopimukseen perustuvien velvoitteittensa täyttämisestä tilaajan hyväksymää lisävakuutta.

4. Tilaajilla on oikeus purkaa sopimus myös, jos

- liikenteenharjoittaja menettää joukkoliikennelain (869/2009) (tai myöhemmin lain liikenteen palveluista) mukaisen kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, tai
- liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joltain osin joukkoliikennelaisissa (869/2009) (tai myöhemmin laissa liikenteen palveluista) säädetyt kelpoisuusehdot eikä hänen tilalleen ole asetettu ao. edellytykset täyttävää henkilöä, tai
- liikenteenharjoittaja on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä liikenteen harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta, jota ei ole pidettävä vähäisenä, tai
- liikenteenharjoittaja on syyllistynyt ammattitoiminnassaan vakavaan virheeseen, jonka tilaajat voivat näyttää toteen, tai
- liikenteenharjoittajalle myönnetty joukkoliikennelupa päättyy kesken sopimuskauden eikä lupaa uusita taikka lupaan ei myönnetä liikenteenharjoittajan liikenteen hoidon edellyttämää automäärän lisäystä, tai
- liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaali- ja vakuutusmaksujen suorittamisen siten, ettei laiminlyöntiä ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä.

5. Liikenteenharjoittajalla on oikeus purkaa sopimus, jos tilaaja tai tilaajat laiminlyövät maksuvelvollisuutensa tai muutoin olennaisesti rikkovat sopimusta, eivätkä korjaa laiminlyöntiään viivytyksettä saatuaan siitä liikenteenharjoittajalta kirjallisen huomautuksen. Sopimus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun tätä koskeva purkamisilmoitus on annettu tiedoksi toiselle sopijapuolelle.

6. Jos liikenteen muutostilanteissa ajaututaan ylitsepääsemättömään ristiriitatilanteeseen, joka vaarantaa sopimussuhteen jatkamisen edellytykset, kummallakin sopijapuolella on oikeus irtisanoa sopimus. Sopijapuolen tulee ryhtyä toimenpiteisiin sopimuksen irtisanomiseksi viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa asiasta käytyjen neuvottelujen päättämisestä. Neuvotteluiden päättäminen edellyttää kirjallista ilmoitusta. Muussa tapauksessa irtisanomiseen oikeutetun sopijapuolen katsotaan menettäneen oikeutensa sopimuksen irtisanomiseen tällä perusteella. Sopimus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun tätä koskeva irtisanomisilmoitus on annettu tiedoksi toiselle sopijapuolelle.

Jos sopimuksen päättyminen ennen aikaisesti johtuu muusta syystä kuin tilaajien sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä, menettää liikenteenharjoittaja kertakaikkisena korvauksena tilaajille sopimuksen purkautumisesta aiheutuvista järjestely- ja muista kustannuksista sopimuksen mukaisen vakuuden tai alkuperäistä vakuutta vastaavan summan. Päätilaajalla on oikeus liikenteenharjoittajaa kuulematta kuitata vakuutta vastaava summa liikenteenharjoittajalle maksettavasta korvauksesta. Menettävän vakuuden määrää tai korvausta voidaan sovitella, jos sopimuksen purkautuminen tapahtuu sopimuskauden jälkimmäisellä puoliskolla. Sopimuksen purkautuessa on sopimusta rikkonut sopijapuoli myös velvollinen korvaamaan vastapuolelleen tai kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheuttamansa välittömän vahingon. Jos sopimus on purkautunut liikenteenharjoittajan vastuulla olevasta syystä, voidaan liikennöinnistä maksettavaa korvausta käyttää liikenteenharjoittajaa enempää kuulematta myös vahingonkorvaussaatavan kuitaamiseen.

Jos sopimus purkautuu sellaisen olosuhdemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan sopijapuolista, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen. Sopijapuolilla ei kuitenkaan ole oikeutta sopimuksen purkamiseen, jos sopimuksen noudattamatta jättäminen johtuu sodasta, liikekannallepanosta, poikkeuksellisista luonnonvoimista tai muusta vaikutuksiltaan niihin verrattavasta sopijapuolesta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

7. Tilaajilla on oikeus irtisanoa sopimus ilman vahingonkorvausvelvoitetta jos rahoituksessa tapahtuu muutoksia, joiden johdosta tilaajien kyky suoriutua sopimusvelvoitteistaan käy mahdottomaksi.

19. Sulkeminen tarjouskilpailujen ulkopuolelle

Liikenteenharjoittaja voidaan sulkea määräajaksi, enintään kahdeksi (2) vuodeksi liikenteen järjestämistä koskevien tarjouskilpailujen ulkopuolelle, jos joko päätilaajan tai jonkin muun toimivaltaisen viranomaisen järjestämien tarjouskilpailujen tai suorahankinnan perusteella tehdyn sopimuksen purkautuminen on johtunut liikenteenharjoittajasta johtuvasta syystä edellä kohdissa 18.1–18.4. kuvatuissa tilanteissa.

20. Liikenteenharjoittajan ja tilaajien välinen yhteydenpito

Hankintapäätöksen tekemisen ja liikenteen käynnistämisen väliin jäävän noin vuoden pituisen valmistautumisjakson aikana liikenteenharjoittajan tulee esitellä tilaajille valmistautumisen etenemistä. Tätä varten järjestetään seurantalaverit noin 9 ja 4 kuukautta ennen liikenteen käynnistymistä. Tarvittaessa valmistelevia seurantalavereja järjestetään useampia.

Liikennöinnin käynnistymisen jälkeen, sopimuskauden aikana järjestetään sopimuksen seurantakokouksia arviolta 4 kpl vuodessa. Seurantakokouksissa läpikäydään palautteisiin, matkustajamääriin, lipputuloihin ja mahdollisiin liikenteen muutostarpeisiin liittyviä asioita. Seurantakokouksiin osallistumisesta ei makseta liikenteenharjoittajan edustajille korvausta. Seurantakokousten koollekutsujana toimii päätilaaja.